

Д Е Т С К А Г Р А Д И Н А “К А Л И Н А”
Гр. Трявна, ул.”Възрожденска” № 14,
e-mail – info-701452@edu.mon.bg

УТВЪРЖДАВАМ:
Ирина Чукова
Директор на ДГ „Калина”
Заповед № 261 /08.09.2026г.

ПРОГРАМНА СИСТЕМА

на детска градина „Калина“ - Трявна

2025 – 2027 година

Програмната система на ДГ ”Калина” е приета на заседание на Педагогическия съвет с Решение по т. 3 , Протокол №1 /08.09.2026г.

СЪДЪРЖАНИЕ:

I. ОСНОВНИ ХАРАКТЕРИСТИКИ НА ОБРАЗОВАТЕЛНИЯ МОДЕЛ НА ПРОГРАМНАТА СИСТЕМА НА ДГ „Калина”, гр.Трявна

1. Концепция на образователната политика на ДГ“Калина“
2. Предмет на програмната система
3. Цел на програмната система
4. Принципи на програмната система

II.СТРУКТУРА НА ПРОГРАМНАТА СИСТЕМА

1. Подходи и форми на педагогическо взаимодействие
   1.1.Подходи на педагогическо взаимодействие
      1.1.1. Компетентностен подход в педагогическо взаимодействие
      1.1.2. Организационни подходи
      1.1.3. Методически подходи
   1.2. Форми на педагогическо взаимодействие
      1.2.1. Основна форма на педагогическо взаимодействие
      1.2.2. Допълнителна форма на педагогическо взаимодействие

1.2.3.Начини и форми за осъществяване на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование на децата

2. Времетраене и разпределение на формите на педагогическото взаимодействие

2.1. Времетраене на педагогическата ситуацията/празник в ДГ

2.2. Педагогическо взаимодействие през учебно време

2.2.1. Седмично разпределение на педагогическите ситуации - основна форма по възрастови групи

2.2.2. Брой на педагогическите ситуации като основна форма по образователни направления в учебно време

2.2.3. Целодневна организация на деня в детска градина през учебно време

2.3.Педагогическо взаимодействие през неучебно време

2.3.1. Брой на педагогическите ситуации като допълнителна форма на педагогическо взаимодействие по образователни направления в неучебно време

2.3.2. Целодневна организация на деня в детска градина през неучебно време

2.4. Основни педагогически насоки за работа в детската градина в условията на COVID-19

3. Тематично разпределение за всяка възрастова група

3.1. Образователно направление „БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА”

3.2. Образователно направление „МАТЕМАТИКА”

3.3. Образователно направление „ОКОЛЕН СВЯТ”

3.4. Образователно направление „ИЗОБРАЗИТЕЛНО ИЗКУСТВО”

3.5. Образователно направление „МУЗИКА”

3.6. Образователно направление „КОНСТРУИРАНЕ И ТЕХНОЛОГИИ”

3.7. Образователно направление „ФИЗИЧЕСКА КУЛТУРА”

3.8. Методи за проследяване на постиженията на децата

4. Механизъм на взаимодействие между участниците в предучилищното образование

4.1. Форми на сътрудничество на ниво група

4.1.1. Индивидуални форми за взаимодействие и сътрудничество с родителите:

4.1.2. Групови форми за взаимодействие и сътрудничество с родителите:

4.1.3. Други форми за взаимодействие и сътрудничество с родителите:

4.2. Форми на сътрудничество на ниво детска градина

4.2.1. Обществен съвет

4.2.2. Училищно настоятелство

ОСНОВНИ ХАРАКТЕРИСТИКИ НА ОБРАЗОВАТЕЛНИЯ МОДЕЛ НА ПРОГРАМНАТА СИСТЕМА НА ДГ „Калина”, гр.Трявна

1. Концепция на образователната политика на ДГ“Калина“

Мото:	**„ЗАЕДНО МОЖЕМ ПОВЕЧЕ!“**
Основна ценност в ДГ „Калина“, Трявна:	**ДЕТЕТО – неговият живот, здраве, възпитание, образование и социализация.**

Дейността на ДГ „“Калина“ е насочена към: удовлетворяване на новите образователни потребности на децата на XI век; опазване на тяхното здраве; максимално развитие на детския личностен потенциал; осигуряване на възможности за пълноценна социална реализация и развитие способностите на всяко дете. В основата на предучилищното образование е компетентностния подход, ориентиран по посока на придобиване на умения от страна на детето.

ДГ „Калина“, Трявна е подготвителна институция в системата на образованието за културно-възпитателна и образователна дейност. Тя е център за социализация на децата, среда за развитие на творческия им потенциал и за проява на техните индивидуални възможности.

2. Предмет на програмната система:

Програмната система на ДГ ”Калина”, гр.Трявна е част от **стратегията** за развитието на детската градина за период от пет години и съответства на изискванията на държавния образователен стандарт (ДОС) за предучилищно образование. Тя е изготвена във връзка с изпълнение на чл.70 от Закона за предучилищното и училищното образование и чл.29 от Наредба №5/05.06.2016 г. (изм. и доп. ДВ. бр.46 от 31 Май 2024г.) за предучилищното образование.

Програмната система представлява цялостна **концепция за развитието** на децата от двегодишна възраст до постъпването им в първи клас в съответствие с ДОС за предучилищното образование и включва подходи и форми на педагогическо взаимодействие, подчинени на обща цел. Програмната система на ДГ ”Калина” е създадена в името на детето, в помощ на учителя и в подкрепа на родителя. Тя подпомага учителя, за да осигури условия за пълноценно детско развитие, така че:

- ✓ Детето да е спокойно, щастливо, уверено и успешно да навлиза в света, чрез игри, познание, радост и творчеството;
- ✓ Учителят уверено и с удовлетворение да постига по-добри резултати в ежедневната си работа с децата и родителите;
- ✓ Родителят да „израства” заедно с детето си, като го подкрепя в развитието му и го подпомага в разгръщането на неговия потенциал.

Родителят и учителят имат споделени отговорности относно детето, които се реализират в сътрудничество в името на детето.

3. Цел на програмната система:

Целта на програмната система в ДГ „Калина” е продиктувана от заложените основни цели за предучилищно образование в ЗПУО:

1. Цялостно развитие на детската личност при отчитане на нейния интелектуален, емоционален, социален, духовно-нравствен, физически и възрастов потенциал; подкрепа на всяко дете в съответствие с възрастта, потребностите, способностите и интересите му.

2. Формиране на устойчиви нагласи и мотивация за учене през целия живот.

3. Творчески възможности и непрекъснато разширяващи се желания и потребности за активно действено участие на детето в процесите на взаимодействие със заобикалящия свят.

4. Придобиване на компетентности, необходими за успешна личностна и професионална реализация и активен граждански живот в съвременните общности:

- ✓ **комуникативни компетенции** – практическо владеене на българския език от детето в съответствие с нормите на книжовния език, съгласно Наредба № 6 от 11 август 2016 г. за усвояването на българския книжовен език;
- ✓ **математически компетентности и основни познания в областта на природните науки и технологии** – детето да проявява склоност към аналитично мислене и продобиване на умения на база научни знания;
- ✓ **дигитални компетентности** - детето да придобие умения за използване на ИКТ с цел подпомагане на аналитичното мислене и креативност;
- ✓ **социални и граждански компетентности** – детето да придобие компетентности съгласно приложение №1 към чл.14, ал.2, т. 1 от Наредба №13/21.09.2016 г. за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование;

- ✓ **инициативност и предприемачески умения** – детето да проявява инициативност към новото и нестандартното; предприемчивост и умение за справяне в нестандартни ситуации без вземане на готови решения;
- ✓ **културни компетенции** – детето да опознае националното и европейско културно наследство.

4. Принципи на програмната система:

Основните принципи на програмната система са свързани с повишаване качеството на предучилищното образование; изграждане на творческа и интерактивна среда, подкрепяща социално-емоционалното развитие на децата; изграждане на концепцията за компетентностен подход, чрез които се извежда на преден план ученето, ориентирано към резултати, и се акцентира върху прилагането на знания в реални ситуации от живота като по този начин то се оттласква от традиционната си предметна ориентираност по образователни направления, залагайки на изграждането на ключови компетентности, интегрирани чрез всички образователни направления.

Програмната система на ДГ "Калина" е изградена на основа на следните **принципи**:

- ✓ обучение и възпитание, ориентирано по посока на резултата, интереса на детето и придобиването на умения и компетенции;
  - ✓ прилагане на иновативни практики за насърчаване на двигателната активност на децата;
- ✓ интегриране на тематичното съдържание чрез създаване на интегративни връзки между образователните направления;
- ✓ обучение и възпитание, даващо възможност за прилагане на усвоените компетентности на практика;

- ✓ обучение и възпитание, осигуряващо равни възможности на всяко дете, според индивидуалните му потребности;
- ✓ насърчаване на познанието, основано на детското въображение и емоционалност;
- ✓ прилагане на креативни педагогически технологии с ясно изразена интерактивна и иновационна насоченост;
- ✓ възпитание, социализация и обучение на децата, гарантиращи овладяването на българския език;
- ✓ ранно откриване на заложбите и способностите на всяко дете;
- ✓ „Учене през целия живот“, осигуряващо физическото, познавателното, езиковото, духовно-нравственото, съзнателното, емоционалното и творческото развитие на децата.

II.СТРУКТУРА НА ПРОГРАМНАТА СИСТЕМА

1. Подходи и форми на педагогическо взаимодействие

Подходите на взаимодействие с децата осигуряват единство на обучение, възпитание и социализация, базирано на партньорска комуникация между детето и педагогическия специалист.

1.1. **Подходи на педагогическо взаимодействие**

1.1.1. Компетентностен подход в педагогическо взаимодействие

Основен цялостен подход в работата на учителя е компетентностният подход. Той е система от педагогически принципи, способи и методи, чиито основни характеристики се свеждат до:

- ✓ **Интегрираното междудисциплинно взаимодействие;**
- ✓ **Практическата насоченост на обучението;**

- ✓ **Ориентацията към резултати/умения;**
- ✓ **Използване на иновативни подходи и практики в процеса на преподавене и учене**.

Компетентностният подход се фокусира върху резултата, но резултатът не като сума от усвоена информация, а като комплекс от умения за действие в различни нестандартни ситуации.

Промяната на фокуса **от преподаване към активно учене променя ролята на учителя, които от източник на информация се превръща в медиатор на информационния поток в условията на променени взаимодействия в детската градина/група.**

Изграждането на цялостна система за прилагане на компетентностното обучение започва с ефективното планиране от страна на учителя и отказ от формално-административни процедури.

Компетентностният подход дава предимство на творческа педагогическа ситуация, която предлага разнообразни продуктивни дейности при ефективно управление на времето и подходящи образователни ресурси. Най-голямото предизвикателство пред съвременния учител е да вдъхновява децата си да осъзнаят смисъла от придобиването на умения. Целенасочената работа за придобиване на определена компетентност е необходимо условие за постигане на останалите ключови компетентности, а интегритетът на учебното съдържание извежда на преден план екипната работа на учителите.

Постигането на ключовите компетентности е възможно само при наличието на ергономична, защитена, сигурна, мотивираща и образователна среда, която да превърне детската градина в ефективно работеща и динамична система. Ефективният учител създава условия за изследване и насърчаване креативността на детето.

Компетентностите се определят като динамична съвкупност от знания, умения, нагласи и отношения, които се придобиват в процеса на обучение. Свързват се основно с поведението на личността – не сами по себе си знания или умения, а подходящи поведения, демонстрирани в конкретни образователни ситуации, необходими за постигането на резултати в конкретна дейност или при влизането на детето в определена роля.

Знанията са свързани с отговора на въпроси - ***какво, кога, къде, колко, защо*** и т.н., уменията изискват прилагането на знанията на практика, а под отношения се разбира създаването на нагласите към знанието, които се отразяват в поведението на детето.

Компетентността най-често се свързва със способност, разбирана като можене да се направи нещо, т.с. умеене, основано на знание. Компетентностите са способности, но не вродени, а такива, които са развити чрез учене, подходяща педагогическа среда и придобит практически опит.

1.1.2. Организационни подходи:

- ✓ ***Системен подход*** - подпомага педагога по-добре да определи спецификата и динамиката на социалното развитие на детето, тъй като върху него оказват влияние редица външни фактори.
- ✓ ***Интегративен подход*** - интегриране на европейските образователни ценности у нас и адаптирането им към националните ни особености и традиции.
- ✓ ***Комплексен подход*** - комплексни ситуационни форми на основата на игрите, които създават условия за изграждане на хармонична и разнообразна образователна среда с цел осигуряване на равнопоставеност и достъп до качествено образование.

1.1.3. Методически подходи:

- ✓ ***Хуманно - личностен подход*** допринася за трайното и устойчиво ценностно поведение у всяко дете – детето в центъра на педагогическото взаимодействие. Това е обучение, основано на личния опит на детето и на стремежа той да бъде систематизиран и непрекъснато обогатяван и разширяван, като се преминава от еталонно възпроизвеждане на представи и отношения към творческо прилагане на придобити умения;
- ✓ ***Рефлексивен ценностно – ориентиран подход*** - Рефлексията изисква развитие на оценка и самооценка, самоконтрол и саморегулация при решаване на игрови, практически и познавателни задачи. Ученето през целия живот интегрира всички процеси на взаимодействие (формални и неформални), които развиват детската индивидуалност с цел стимулиране на представи, умения и компетенции.
- ✓ ***Дейностен подход*** или "учене чрез правене" е подход в педагогическия процес в детската градина, при който чрез различни дейности на "правене", именно: познава, разпознава, открива, посочва, определя, описва, представя, установява, разбира, обяснява, сравнява, разграничава, различава, идетифицира, съставя, подрежда и др. Това се постига изключително чрез действие. Детето е в "активна" позиция - да наблюдава, да сравнява, да анализира, да оценява, да описва и т.н. , за да достигне само или с помощта на учителя до научното знание.
- ✓ ***Комуникативен подход*** - Този подход определя обучението, възпитанието и социализацията, осъществени в условията на неформални контакти и делово общуване на личности и реализиране на общи преживявания, желания и идеи.
- ✓ ***Интерактивност*** – Този подход дава възможност за участие, за творчество, за интерактивност, за спонтанност, за нестандартни решения на задачи и проблеми, за личностна изява и др. Възпитава състезателност, колективистичност, толерантност, критичност. Развива мисленето, волята, положителните

емоции. Укрепва интереса към знанията за миналото и практическото им използване за решаване проблемите на настоящето и бъдещето.

- ✓ ***Ситуационен подход*** - Същността на ситуационния подход е че познавателното събитие се анализира от гледната точка на ситуациите, които го създават. Ситуационната форма е организираната, делова и личностна среща в индивидуален, партньорски и екипен /групов/ план между децата в ДГ „Радост" и педагогическите специалисти. Наименованието "педагогическа ситуация" като основна форма за партниране на педагога с децата не е самоцелно, защото освен социалните и психологически компоненти, са важни образователните цели, свързани с тематичното съдържание, с очакваните резултати и ключовите ядра на детския опит, заложени в ДОС.
- ✓ ***Ценностно - ориентиран подход*** – възпитание и обучение, насочено към достигане на общочовешки ценности при запазване и развиване на националната идентичност и традиции.

1.2. Форми на педагогическо взаимодействие

Педагогическото взаимодействие е процес, насочен към постигане на определен очакван резултат/умение и е свързан с цялостното развитие на детето. Основни участници в него са учителят и детето. При осъществяването на педагогическото взаимодействие в детската градина, учителят използва **играта** за постигане на компетентностите от децата. Формите на педагогическото взаимодействие се организират в съответствие с тази програмна система при зачитане потребностите и интересите на децата.

Педагогическото взаимодействие в предучилищното образование се организира в **основни и допълнителни форми**.

1.2.1. Основна форма на педагогическо взаимодействие

Основна форма на педагогическото взаимодействие е педагогическата ситуация, която протича под формата на игра. Тя се организира само в учебно време (15 септември – 31 май) и осигурява постигането на компетентностите, определени в държавния образователен стандарт за предучилищно образование в Наредба № 5 от 3.06.2016 г. за предучилищното образование.

Основните форми на педагогическо взаимодействие ще се провеждат в следните образователни направления:

1. Български език и литература;
2. Математика;
3. Околен свят;
4. Изобразително изкуство;
5. Музика;
6. Конструиране и технологии;
7. Физическа култура.

1.2.2. Допълнителна форма на педагогическо взаимодействие

Допълнителните форми на педагогическо взаимодействие се организират ежедневно по преценка на учителя в съответствие с интересите и потребностите на децата и са свързани с цялостната организация на деня в детската група**.** Чрез допълнителните форми на педагогическо взаимодействие се разширяват и усъвършенстват отделни

компетентности от определените в ДОС за предучилищно образование, които допринасят за личностното развитие и за разнообразяване живота на детето.

Допълнителните форми на педагогическо взаимодействие в учебно време се организират извън времето на провеждане на педагогическите ситуации, а в неучебно време се организират само допълнителни форми на педагогическо взаимодействие.

Задължителни ежедневни допълнителните форми в ДГ "Калина" са:

- ✓ утринната гимнастика;
- ✓ самостоятелни дейности по избор на детето – в зависимост от инициативата на децата;
- ✓ различни видове игри - дидактични, сюжетно-ролеви; конструктивни, , игри-драматизации, подвижни, музикални, народни, спортно-състезателни и други;
- ✓ експериментална дейност; проектна дейност в групата с различна насоченост;
- ✓ състезания, конкурси, екскурзии, спортни празници, тържества, развлечения, наблюдения на обекти от околната среда, изяви пред родителите и обществеността и др.

Допълнителни форми за дистанционна работа или предоставяне на материали при наложително отсъствие на дете или група от деца

- ✓ работа от разстояние за подкрепа на детето чрез родителя през електронни платформи, приложения, електронна поща или по друг подходящ начин при извънредни ситуации, отсъствие от ДГ или карантиниране на детето. Когато в процеса на взаимодействие се използват електронни устройства, не се работи с децата пред екран. Това е възможно само за деца в задължителното предучилищно образование и след заявено желание от страна на

родителя, като престоят на децата пред екран не трябва да превишава 30 минути дневно. Обратната връзка с родителя няма задължителен характер.

- ✓ Предоставяне на материали за работа в къщи с деца от ЗПО, които не могат да посещават ДГ по някаква причина чрез учителите или помощник-възпитателите.

1.2.3. **Начини и форми за осъществяване на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование на децата**

Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование в детската градина, се осъществява чрез изпълнение на актуализирана Програма за гражданско, здравно и интеркултурно образование, приета на Педагогически съвет и утвърдена със заповед №261/08.09.2026 г. на директора на основание чл.15, ал.4 от Наредба №13/21.09.2016 г.

Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование се осъществява във всички възрастови групи:

1. интегрирано в обучението по образователни направления чрез основните форми;
2. интегрирано в допълнителните форми на педагогическо взаимодействие;
3. в основните форми, чрез включване на темата в годишното тематично разпределение за възрастовата група.

Вписването на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование в дневника на групата се осъществява в графа: „Допълнителни дейности и индивидуална работа“, когато е допълнителна форма. Когато е проведено като основна форма се отразяват в дневника на групата както следва:

- ✓ вписва се като образователното съдържание към образователното направление, когато то е интигрирано чрез основната форма;
- ✓ планира се като основна форма, съгласно годишното тематично разпределение.

2. Времетраене и разпределение на формите на педагогическото взаимодействие

2.1. Времетраене на педагогическа ситуацията/празник в ДГ

Продължителността на една педагогическа ситуация е по преценка на учителя, но съгласно чл. 25 от Наредба №5 от 3 юни 2016 г. е препоръчително тя да е с времетраене от 15 до 20 минути – за първа и втора възрастова група и от 20 до 30 минути за трета и четвърта възрастова група.

Препоръчително е празниците и развлеченията на децата да бъдат със същото времетраене по възрастови групи и да следват вниманието и интереса на детето.

2.2. Педагогическо взаимодействие през учебно време – 15.09. – 31.05.

Конкретното разпределяне на педагогическите ситуации по образователни направления се осъществява в седмично разпределение, което се разработва по възрастови групи от учителите на конкретната група, преди началото на учебната година и се утвърждава от директора на детската градина.

2.2.1. Седмично разпределение на педагогическите ситуации - основна форма по възрастови групи:

Възрастова група	Минимален общ седмичен брой на ПС за постигане на компетентности по ОН, съгласно чл.27 ал.2 от Наредба №5 2016 г	Общ седмичен брой на педагогическите ситуации в ДГ "Калина", съобразно потребностите и интересите на децата за постигане на компетентностите
първа възрастова група	11	11 : 5
втора възрастова група	13	13 :5
трета	15	15 : 5

възрастова група		
четвърта възрастова група	17	17 : 5

.

2.2.2. Брой на педагогическите ситуации като основна форма по образователни направления в учебно време

Направление	Първа възрастова група - 3/4 г.	Втора възрастова група - 4/5 г.	Трета възрастова група - 5/6 г.	Четвърта възрастова група - 6/7 г.
Български език и литература	1	2	**3**	3
Математика	**1**	**1**	**2**	**3**
Околен свят	**1**	**2**	**2**	**2**
Изобразително	**2**	**2**	**2**	**2**

изкуство				
Музика	2	**2**	**2**	**2**
Конструиране и технологии	**1**	**1**	**2**	**2**
Физическа култура	**3**	**3**	**3**	**3**
Общо за седмицата:	11	13	**16**	17

2.2.3. Целодневна организация на деня в детска градина през учебно време

Основни и допълнителни форми на педагогическо взаимодействие	Часови интервал			
	I група	II група	III група	IV група
Прием на децата (дейност по избор, разговори, игри, индивидуална работа и др.) –ДФ	6,30 – 8.15	6,30 – 8.15	6,30 – 8.15	6,30 – 8.15
Утринна гимнастика – ДФ	8.15 - 8.25	8.15 - 8.25	8.15 - 8.30	8.15 - 8.30
Закуска - ДФ	8.25 – 9.00	8.25 – 9.00	8.30 – 9.00	8.30 – 9.00
Педагогически ситуации,съобразно седмичното разпределение - ОФ	9.00 – 9.20	9.00 – 9.20	9.00 – 9.30	9.00 – 9.30
Подвижни игри - ДФ	9.20 - 9.40	9.20 - 9.40	9.30 – 9.45	9.30 – 9.45
Педагогически ситуации - съобразно	9.40 -10.00	9.40 -10.00	9.45 – 10.15	9.45 – 10.15

седмичното разпределение - ОФ				
Междинна подкрепителна закуска - ДФ	10.00 – 10.30	10.00 – 10.30	10.15 – 10.30	10.15 – 10.30
Педагогически ситуации, съобразно седмичното разпределениее – ОФ или ДФ	10.00 – 10.30	10.30– 11.00	10.30– 11.00	10.30– 11.00
Игри, престой на открито, разходки, наблюдения, дейности по избор, експерименти, допълнителни дейности срещу заплащане, проектна дейност – ДФ	10.30 – 11.30	10.30– 12.00	11.00– 12.30	11.00– 12.30
Обяд - ДФ	11.45 – 13.00	12.00 – 13.00	12.30 – 13.00	12.30 – 13.00
Следобеден сън	13.00 – 15.30	13.00 – 15.30	13.00 – 15.00	13.00 – 15.00
Следобедно раздвижване	15.30 – 15.50	15.30 – 15.50	15.00 – 15.20	15.00 – 15.20
Следобедна подкрепителна закуска – ДФ	15.50 – 16.10	15.50 – 16.10	15.20 – 15.40	15.20 – 15.40
Педагогически ситуации, съобразно седмичното разпределение - ДФ	16.10 – 16.30	16.10 – 16.30	15.40 – 16.10	15.40 – 16.10
Допълнителни дейности срещу	16.30 – 17.30	16.30 – 17.30	16.10 – 17.30	16.10 – 17.30

заплащане, творчески игри, игри с правила, дейност по избор, индивидуална работа, проектна дейност, игри на открито, разговори с деца и родители – изпращане на децата- ДФ				

2.3. Педагогическо взаимодействие през неучебно време – 01.06. – 14.09.

2.3.1. Брой на педагогическите ситуации като допълнителна форма на педагогическо взаимодействие по образователни направления в неучебно време

Направление	Първа възрастова група - 3/4 г.	Втора възрастова група - 4/5 г.	Трета възрастова група - 5/6 г.	Четвърта възрастова група - 6/7 г.
Български език и литература	**2**	**2**	**2**	**2**
Математика	**1**	**1**	**1**	**1**
Околен свят	**1**	**1**	**1**	**1**

Изобразително изкуство	**2**	**2**	**2**	**2**
Музика	**1**	**1**	**1**	**1**
Конструиране и технологии	**1**	**1**	**1**	**1**
Физическа култура	**2**	**2**	**2**	**2**
Общо за седмицата:	10	10	10	10

2.3.2. Целодневна организация на деня в детска градина през неучебно време

Допълнителни форми на педагогическо взаимодействие	**Часови интервал**			
	I група	**II група**	**III група**	**IV група**
Прием на децата, дейности по избор на децата, игри на открито	6.30 – 8.20	6.30 – 8.20	6.30 – 8.15	6.30 – 8.15
Утринна гимнастика – на отрито	8.20 – 8.30	8.20 – 8.30	8.15 – 8.30	8.15 – 8.30
Закуска	8.30 – 9.00	8.30 – 9.00	8.30 – 9.00	8.30 – 9.00
Педагогическа ситуация-допълнителна форма	9.00 – 9.20	9.00 – 9.20	9.00 – 9.30	9.00 – 9.30
Подвижни игри, престой на открито, разходки, наблюдения, дейности по избор, творчески игри, експерименти, проектна дейност –	9.20 – 10.00	9.20 – 10.00	9.30 – 10.00	9.30 – 10.00

организирана от учителя;				
Междинна подкрепителна закуска	10.00 – 10.30	10.00 – 10.30	10.00 – 10.30	10.00 – 10.30
Игри, престой на открито, разходки, наблюдения, дейности по избор, експерименти, проектна дейност	10.30 – 11.30	10.30– 12.00	10.30– 12.30	10.30– 12.30
Обяд	11.45 – 13.00	12.00 – 13.00	12.30 – 13.00	12.30 – 13.00
Следобеден сън	13.00 – 15.30	13.00 – 15.30	13.00 – 15.00	13.00 – 15.00
Следобедно раздвижване	15.30 – 15.40	15.30 – 15.40	15.00 – 15.30	15.00 – 15.30
Следобедна подкрепителна закуска	15.40 – 16.00	15.40 – 16.00	15.30 – 15.45	15.30 – 15.45
Педагогическа ситуация - допълнителна форма	16.00 – 16.20	16.00 – 16.20	15.45 – 16.15	15.45 – 16.15
Творчески игри, игри с правила и други свободно реализирани дейности по избор (открито и на закрито).	16.20 – 18.00	16.20 – 18.00	16.15 – 18.00	16.15 – 18.00

2.4. Основни педагогически насоки за работа в детската градина в условията на пандемична обстановка

При педагогическите взаимодействия се прилага стратегия на дистанция между деца и персонал като работните позиции на децата се раздалечават. Не се допуска смесването на деца от една група в друга. При необходимост за извършване на съвместна работа между групите се използват интерактивните дъски за съвместна работа между групите. Учителят периодично провежда с децата игри/разговори в рамките на 5-10 минути, съобразени с възрастовите особености на децата за спазването на правилата за лична хигиена, както и на правилата в детската градина и навън, които могат да предпазят тях и техните семейства. Той създава навици у децата за миене на ръцете, за това как най-добре да мият ръцете си като преди това им се покаже как и кога става това (задължително при пристигане в ДГ, прибиране от двора, преди и след всяко хранене, преди и след използване на тоалетна, след кихане и кашляне, в края на деня преди тръгване вкъщи и при влизане у дома). Измиването се извършва за поне 30 секунди със старателно изсушаване със суха салфетка за еднократна употреба. При невъзможност от измиване се използва подходящ дезинфектант, а след това се прилага измиване на ръцете. На дворните площадки всяка група ползва своята детска площадка като учителят не позволява събирането на деца от различни групи.

Педагогическите дейности се организират така, че децата от една група да бъдат разделяни на по-малки групички, които да играят различни игри или да се въвличат в различни активности. Помещението се организира всеки ден така, че да дава възможност на децата за игри в малки групи и обособени кътове, които да се ползват от малък брой деца. Използва се сменнен метод, обособяване на работни станции за децата чрез използване на индивидуални материали, които позволяват дезинфекция.

При провеждане на общата и допълнителната подкрепа, както и на дейностите по чл.19 от Наредба №5 от 2016 г. за предучилищно образование не се допуска смесване на деца от отделни групи. При използване на един и същи

кабинет от различни групи се осигурява времетраене от поне 20 минути за проветряване и дезинфекция на работното пространство и всички контактни повърхности.

Пихолог, логопед, ресурсен учител и учител на дейности, които не са дейности на детската градина продължават своята работа при спазване на ЛПС – маска и физическа дистанция като работят индивидуално с децата или с деца само от една група и с индивидуален демонстративен материал за всяко дете.

Учителите през летния период провеждат педагогическия процес на открито, а през учебно време при подходящи климатични условия най-малко два астрономични часа на октрито. Физическите занимания с децата е необходимо да се увеличат и да се провеждат организирано на открито.

При карантиниране на групата или отсъствие на дете от ЗПО се осъществява подкрепа на детето чрез родителя от разстояние през електронна платформа или електронно приложение чрез споделяне на образователни ресурси, консултации и подкрепа на родителя/детето. При невъзможност за работа в електронен вид се предоставят материали на детето за вкъщи.

3. Тематично разпределение за всяка възрастова група

Тематичното разпределение осигурява ритмичното и балансираното разпределение на съдържанието по образователните направления и включва темите за постигане на отделни компетентности като очаквани резултати от обучението, както и методите и формите за проследяване на постиженията на децата. Чрез тях се цели придобиване на съвкупност от компетентности - знания, умения и отношения, необходими за успешното преминаване на детето към училищно образование.

Насоките по образователни направления за придобиване на компетентности през четиригодишния период са както следва:

3.1. Образователно направление „БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА”

3.1.1. Общи цели на образователното направление:

Една от основните функции на обучението по направление български език и литература е задоволяването на потребността на детето от речева активност, което предизвиква положителни емоции и се превръща в стимул за изграждане на умения за комуникиране и общуване.

Целта на образователното направление е изграждане на нагласа у детето да слуша активно художествено произведение и да изразява отношението си към него и към постъпките на героите в него.

Образователното съдържание е разпределено към шест образователни ядра: Свързана реч, Речник, Граматически правилна реч, Звукова култура, Възприемане на литературно произведение, Пресъздаване на литературно произведение.

Планирането на дейностите по образователното направление, гарантира запознаване с националните ценности и традиции с цел съхраняване и утвърждаване на националната идентичност.

3.1.2. Насоки за учителя:

Овладяването на езика и развитието на речта се свързват с възможността на децата да обогатяват своята устна реч и да усвоят значението на думите в най-различни ситуации. Учителите насочват своите усилия към изграждане на среда за стимулиране на игрите като средство за: обогатяване на детската реч; насърчаване интереса на децата към значението на думите; стимулиране на интереса към книгите и слушането на кратки художествени текстове; водене на диалог и участие в него; използване на точен речник и стимулиране на детето да отделя елементите на формалната и съдържателната страна на процесите на говорене и слушане.

Практическото овладяване на българския език е основа за общуването. Стимулирането на говорните умения у детето става посредством литературните произведения. Дейностите са подчинени на усъвършенстването на умението за общуване както с деца, така и с възрастни.

Усвояването на езика трябва да се разглежда във взаимовръзка с образователното съдържание по всички образователни направления и да осигурят вътрешно интегриране на целите на българския език в областта на: слушане, говорене, подготовка за графичните знаци и смисловразличителната роля на думата, сричката и фонемата в говорния контекст. Учителите е необходимо да насърчават дейности, свързани с разпознаване и конструиране на основните граматични единици и структури: звук, дума, изречение, текст.

Общият седмичен брой на педагогическите ситуации в ДГ ”Калина”, съобразно потребностите на децата за постигане на компетентностите в програмната система на ДГ ” Калина ” по ОН „Български език и литература” са две за първа възрастова група; по три за втора и трета възрастова група и четири за четвърта възрастова група.

3.2. Образователно направление „МАТЕМАТИКА”

3.2.1. Общи цели на образователното направление.

Основната цел на образователно направление математика е стимулиране на детското развитие чрез насочване на познавателните интереси на детето към математическите характеристики на околния свят и тяхното диференциране чрез овладяване на обобщени способи при възприемането и оценяването им. Съдържанието на ОН осигурява формиране на елементарни представи за основни математически понятия, които се изучават по-късно в училище. Математическото обучение в предучилищна възраст стимулира общата познавателна дейност и развива умствените способности на детето, които са основа за интелектуалното му развитие.

Образователното съдържание е разпределено към пет образователни ядра: Количествени отношения, Измерване, Пространствени отношения, Времеви отношения, Геометрични фигури и форми.

3.2.2. Насоки за учителя:

Съдържанието на математическата подготовка в ДГ ”Калина” трябва да обезпечи преди всичко формиране на основните математически представи, върху които ще се овладеят математическите знания в училище и ще се стимулират умствените способности на детето, които до голяма степен ще определят по-нататъшното му развитие и адаптиране към училищното обучение. Важно е не просто да се натрупват знания, а да се овладеят умения за тяхното прилагане. За да се развият умствените способности на детето, то трябва да се научи да отделя основните параметри на обекта и неговите отношения. Ролята на учителя е да насочва децата към: систематизация на обектите по техните външни свойства; точно възприятие на самите обекти и точно възприятие на самите обекти и откриване в тях на

прилики и разлики; решаване на мисловни задачи за установяване на количествени, пространствени и времеви връзки, откриване на причинни зависимости, описване на свойствата и отношенията.

Обучението по математика запазва игровия си характер във всички възрастови групи. Емоционалната наситеност на игровата дейност с математическа насоченост и личностния смисъл на игровото въздействие съдействат за развитие на емоционално отношение към света, развитие на самосъзнанието и осъзнаване на себе си като индивид със свое място сред другите.

Общият седмичен брой на педагогическите ситуации в ДГ ”Калина”, съобразно зачитането на потребностите и интересите на децата за постигане на компетентностите в програмната система на ДГ”Калина” по ОН математика са една педагогическа ситуация за първа и втора група, две педагогически ситуации за трета възрастова група и три за четвърта възрастова група.

3.3. Образователно направление „ОКОЛЕН СВЯТ”

3.3.1. Общи цели на образователното направление:

Целите на ОН „Околен свят” са свързани с разнообразни начини за успешно свързване с другите. Партнирането на учителя е изградено върху емоционалните отношения с децата, предполагащо позитивното настроение и искрената радост от съвместната дейност.

Приоритет на направлението са социалните умения, които да се трансформират под влияние на когнитивните умения при опознаването на света.

Образователното съдържание е разпределено към четири образователни ядра: Самоутвръждаване и общуване с околните, Социална и здравословна среда, Светът на природата и неговото опазване, Културни и национални ценности.

***3.3.2. Насоки за учителя**:*

Учителят осигурява в ситуацията връзка между образователни ядра, което съответства на систематизирането на детския опит при ориентирането в околния свят. Ценно е да се възпитава у другите деца необходимостта от лично отношение към преживяното. Така доверието и толерантността към другия подготвят сигурността в близката социална общност.

Общият седмичен брой на педагогическите ситуации в ДГ ”Калина”, съобразно зачитането на потребностите и интересите на децата за постигане на компетентностите в програмната система на ДГ ”Калина” по ОН околен свят са една педагогическа ситуация за първа възрастова група и по две за втора, трета и четвърта възрастова група.

Основните и допълнителните форми за осъществяване на образователния процес **по безопасност на движението по пътищата** се разработват по ред и условия, предвидени в чл. 65 от Закона за предучилищното и училищно образование и чл. 23 от Наредба № 5 от 03.06.2016 г. за предучилищното образование.

В съответствие с Наредба № 13 от 21.09.2016 г. за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование /изм. и доп.ДВ, бр. 80 от 28.09.2018 г./, и с цел осигуряване на обучение на децата по безопасност на движението по пътищата, образователната подготовка по БДП на децата в детска градина “Калина“, Трявна се

провежда съгласно утвърдените програми за обучение по БДП за всяка възрастова група в детската градина утвърдени със заповед № РД 09-2684/20.09.2018 г. на МОН.

Обучението по БДП може да се провежда самостоятелно в образователно направление „Социален свят“ или интегрирано в другите образователни направления и режимни моменти.

Примерно разпределение на минималния брой на основните педагогически ситуации за обучението по БДП:

Първа група	Втора група	Трета група	Четвърта група
5 педагогически ситуации	**5** педагогически ситуации	**6** педагогически ситуации	**7** педагогически ситуации

3.4. Образователно направление „ИЗОБРАЗИТЕЛНО ИЗКУСТВО”

3.4.1. Общи цели на образователното направление:

Целта на ОН „Изобразително изкуство“ е децата да усъвършенстват уменията си да пресъздават обекти и явления от действителността чрез рисуване и оцветяване. Акцент в образователното направление е развитието на творчеството и работата в екип. Развиват се както общи, така и специфични възприятия и умения на децата, чрез които те изразяват своите идеи и преживявания в света на формите и цветовете около тях.

При планирането на дейностите при възможност се осигурява запознаване с националните ценности и традиции с цел утвърждаване на националната идентичност.

Образователното съдържание е разпределено към три образователни ядра: Художествено възприемане, Изобразителни материали и техники, Изобразително творчество.

3.4.2. Насоки за учителя:

Децата получават знания за най-общите особености на произведенията на живописта, графиката, скулптурата и приложното изкуство. Разпознават познати произведения на изобразителното изкуство и материалите с които се изграждат; придобиват начални познания за средствата с които се постига художествена изразителност, например детайлизация, декорация, цветови съчетания и др. Изгражда се усет за подбор и съчетаване на цветове и форми. Запознават се и използват основните техники за рисуване, апликиране и моделиране.

Учителят осигурява подходяща игрова среда, както и игрови средства в съответствие с очакваните резултати по това образователно направление.

Постигането на очакваните резултати се реализира в две педагогически ситуации седмично за всяка възрастова група.

3.5. Образователно направление „МУЗИКА“

3.5.1. Общи цели на образователното направление:

Образователното направление предпоставя осъществяването на широк кръг дейности, в основата на които е емоционалната активност на децата. Тук са маркирани и проблемни акценти с оглед на социалната, познавателната и музикално-артистичната подготовка на децата за постъпване в първи клас. Развитието и обогатяването на речта на децата се свързват и с определяне звучността на музика както и с използване на музикални понятия. Отделя се внимание на връзката с българския фолклор чрез изпълнение на елементи на право хоро, ръченица и някои народни обичаи. Усетът за темпо и динамика в музиката се основава на реагирането на децата при звучаща музика, в която ясно се очертават темпови и динамични промени.

Дейностите по образователното направление са подчинени на целта за осигуряване на щастливо детство на всяко дете и формиране на лично отношение към музиката като изкуство, както и за изграждане на мотивация и увереност в собствените му възможности.

Чрез съдържанието по образователни ядра: Възприемане, Възпроизвеждане, Музика и игра и Елементи на музикалната изразност се постига развитие на музикално-изпълнителски умения и умения за слушане на музика, насърчаване на спонтанната детска артистичност, както и стимулиране на интереса и желанието на децата да пеят, да слушат музика, да й се радват и да я преживяват. При планирането на дейностите се осигурява запознаване с националните ценности и традиции с цел съхраняване и утвърждаване на националната идентичност.

3.5.2. Насоки за учителя:

Изборът на музикален репертоар е предмет на учителят по музика, който е направил това чрез приложеното тематичното разпределение за децата от всички възрастови групи. От друга страна, чрез музиката (песни и инструментална музика) се осъществява музикалното възпитание, което допринася за цялостното развитие на децата. Така те ще натрупват музикално-слухови представи за многообразието в музиката и за нейното функциониране в обществото; слуховият им опит ще се обогатява с различна по облик, интонация, стил и жанр музика.

Основната дейност в детската градина е пеенето, като не бива да се поставят непосилни задачи и изисквания към детето в тази област. Основното е децата да пеят с желание и радост, да усещат по свой начин посланието на музиката. Всички изисквания по-нататък могат да бъдат единствено препоръчителни. Музиката и играта са свързани чрез възможностите, които дават на детето за избор на роля или партньор за изразяване.

Свиренето с детски музикални инструменти и движенията с музика също следва да носят на децата радост и желание за музициране. Тук могат да се проявяват в някои случаи още по-ярко индивидуалните възможности и желания на децата. Дейността слушане на музика е свързана преди всичко с ангажиране на слуховото внимание на децата и провокиране на интерес към нея. Поставянето на задачи, дори и съвсем елементарни на пръв поглед, но поднесени интонационно интригуващо от педагога, е сполучлива форма за успех.

Дадена музика може да предизвика различни асоциации у всеки – всяко дете съпреживява и отразява по свой начин посланието на музикалната творба. Освен това по отношение на една и съща музика различните хора, дори и децата в тази възраст, могат да изразят различни мнения, дори оценки, и никой не бива да си присвоява правото да

определя като „невярна“ или „лоша“ дадена музика. Затова още от първа възрастова група следва да се насочва вниманието на децата, че в културата, в изкуствата и в частност в музиката всеки човек има право на свой личен вкус и предпочитания, но трябва да зачита и уважава избора на другия. Най-важната задача на учителя по музика е да активизира и развива постоянно не някакви умения за възпроизвеждане на факти, а освободеното от задръжки мислене на децата. Мислене, което особено в детската възраст се свързва с фантазията и въображението.

Постигането на очакваните резултати в ДГ „Калина“ се реализира в две педагогически ситуации седмично за всички възрастови групи.

3.6. Образователно направление „КОНСТРУИРАНЕ И ТЕХНОЛОГИИ”

3.6.1. Общи цели на образователното направление:

Образователното направление „Конструиране и технологии" включва както редица манипулативни и практически умения, така и важни познавателни умения в подготовката на детето за училище.

Предложени са възможности за началното развитие на инициативността, предприемчивостта и дигиталната компетентност, като се формират умения за работа в екип, планиране, представяне и осъществяване на идеи и малки проекти. Създават се условия за първоначално запознаване с възможностите на информационните и комуникационните технологии.

Образователното съдържание е разпределено към четири образователни ядра: Конструиране и моделиране, Обработване на материали, съединяване и свързване, Грижи и инициативност, Техника.

3.6.2. *Насоки за учителя*:

Дейностите за постигане на резултатите по това образователно направление са ориентирани към възпроизвеждане на последователно показани от учителя операции, дейности, движения, техники за създаване на модел или макет. Практическата работа се насочва към поетапно демонстрирани от учителя и представени чрез образец указания за изработване на опростени изделия от познатата на детето среда: превозни средства, мебели и уреди, играчки, животни и др.

Учителят дава конкретни насоки към децата за самостоятелно оформяне на елементи и обработване на хартия и картон.

Постигането на очакваните резултати се реализира в една педагогическа ситуация за първа и втора групи и по две педагогическа ситуация седмично за трета и четвърта възрастови групи.

3.7. Образователно направление „ФИЗИЧЕСКА КУЛТУРА”

3.7.1. Общи цели на образователното направление:

Целевата ориентация на програмната система по образователното направление е комплексното развитие на детето от предучилищна възраст: добро здравословно състояние, физическо развитие и дееспособност; потребност, познавателна активност и емоционална удовлетвореност от двигателната дейност; игрови и комуникативни умения в игровата двигателна дейност. Дейностите по образователното направление са подчинени на целта за осигуряване на щастливо детство на всяко дете, както и за изграждане на мотивация и увереност в собствените му възможности.

Очакваните резултати за това направление са: съответстващо на възрастта ниво на двигателните способности и функционалните възможности на организма; умения за комбиниране на приложните движения и елементи от спортно-подготвителни игри в разнообразни условия; познания за спортове, спортни съоръжения, пособия и екипировка; положително отношение към двигателната активност, здравословния начин на живот, спорта и туризма, като фактори за обществен, фамилен и индивидуален просперитет.

Образователното съдържание е разпределено към четири образователни ядра: Естествено-приложна двигателна дейност, Спортно-подготвителна двигателна дейност, Физическа дееспособност, Игрова двигателна дейност.

3.7.2. Насоки за учителя:

От значение за реализация на целите и очакваните резултати са потребностите на децата от успех и емоционалната удовлетвореност от постиженията. Те изискват организация на стимулираща образователна среда, изпълнение на двигателната дейност чрез подражание, прояви на внимание, подкрепа и сътрудничество, ориентация към резултата чрез игрова мотивация, ясно изразено и видимо одобрение. Учителите насочват своите усилия към изграждане на среда за насърчаване на игровата двигателна дейност като средство за стимулиране на двигателната активност на детето.

Постигането на очакваните резултати в ДГ „Калина“ се реализира в три педагогически ситуации седмично за всяка възрастова група. Очакваните резултати са разпределени в образователните ядра:

– „Естествено-приложна двигателна дейност“ за формиране на двигателни умения и повишаване на физическата дееспособност;

– „Спортно-подготвителна двигателна дейност“ за овладяване на елементи от два или три спорта (в зависимост от материалната база), усъвършенстване на моториката и усвояване на знания за спортове, спортни пособия, спортна и туристическа екипировка;

– „Физическа дееспособност“ за развитие на двигателните качества и повишаване на равнището на физическата дееспособност;

– „Игрова двигателна дейност“ за усъвършенстване на естествено-приложните движения, развитие на двигателните качества, на уменията за изпълнение на елементи от спортните игри, усвояване на социално-комуникативни умения за кооперирane, взаимодействие и работа в екип в различни подвижни игри, развитие на игровата култура.

Образователното съдържание се реализира в педагогически ситуации, свързани с образователните ядра „Естествено-приложна двигателна дейност“ и „Спортно-подготвителна двигателна дейност“, в утрината гимнастика, в подвижните игри и в допълнителни форми на педагогическо взаимодействие.

Допълнителна задължителна форма за стимулиране на двигателната активност с оздравителен ефект е утринната гимнастика, включваща дихателни и изправителни упражнения, различни видове ходене, бягане с малка продължителност, общоразвиващи упражнения и подвижни игри.

Други допълнителни форми на педагогическо взаимодействие са подвижни и спортно-подготвителни игри, спортни празници, разходки, излети и екскурзии.

Тематичното разпределение по образователни направления за всяка възрастова група е приложение към тази програмна система и е неразделна част от нея. То се изготвя на база диагностика от изходното ниво на децата и техните

потребности за достигане на необходимата компетентност по ДОС за съответната възраст на децата от учителите на групата, в срок до 31 август всяка година.

3.8. Методи за проследяване на постиженията на децата

Образователни направления	Постижения на детето					
	Началото на учебната година			**Край на учебната година**		
	форма	**метод**	**подход**	**форма**	**метод**	**подход**
Български език и литература	**ПС**	Тест, игра, разказ, беседа, ДИ	Индивидуален Личностен Интегрален Конструктивен	**ПС**	Тест, игра, разказ, беседа, ДИ, стандартизиран тест за ПГ-6г.	Индивидуален Личностен Интегрален Конструктивен
Математика	**ПС**	Тест, игра, беседа, задача	Индивидуален Личностен Интегрален Конструктивен	**ПС**	Тест, игра, беседа, задача, стандартизиран тест за ПГ-6г.	Индивидуален Личностен Интегрален Конструктивен
Околен свят	**ПС**	Тест, игра, беседа,наблюдение	Индивидуален Личностен Интегрален	**ПС**	Тест, игра, беседа, наблюдение,	Индивидуален Личностен Интегрален

			Конструктивен		стандартизиран тест за ПГ-6г.	Конструктивен
Изобразително изкуство	**ПС**	Тест, наблюдение, разглеждане, ограждане, оцветяване, продукти от дейността на децата	Индивидуален Личностен Интегрален Конструктивен	**ПС**	Тест, наблюдение, разглеждане, ограждане, оцветяване, продукти от дейността на децата, стандартизиран тест за ПГ-6г.	Индивидуален Личностен Интегрален Конструктивен
Музика	**ПС**	Тест Игра, беседа Наблюдение	Индивидуален Личностен Интегрален Конструктивен	**ПС**	Тест Игра, беседа наблюдение, стандартизиран тест за ПГ-6г.	Индивидуален Личностен Интегрален Конструктивен
Котструиране и технологии	**ПС**	Тест Игра, беседа	Индивидуален Личностен	**ПС**	Тест Игра, беседа	Индивидуален Личностен

		Наблюдение, продукти от дейността на децата	Интегрален Конструктивен		Наблюдение, продукти от дейността на децата, стандартизиран тест за ПГ-6г.	Интегрален Конструктивен

В разпределението на програмния материал по образователните направления се предвиждат диагностични педагогически ситуации, които протичат основно под формата на игра и чрез които се извършва качествено оценяване на напредъка на детското развитие. Проследяването на постиженията се извършва със специално изготвени тестове, задачи и дидактични игри; игри за установяване равнището на представите; уменията и отношенията по отделните ядра на образователното съдържание по отделните направления. Чрез тях се получава адекватна представа за детските възможности и постижения при овладяване на представи и отношения. Уточнени са критерии и показатели за всички ядра и са конкретизирани задачите за децата по всеки показател. Чрез регистриране на отговорите на децата като правилни и неправилни се получават количествени резултати и на тази основа се уточнява степента на развитие като ниска, средна и висока. Всички теми, дават възможност за провеждане на индивидуални и групови диагностични дейности за установяване равнището на развитие на личните компетентности и социалната зрелост.

Проследяването на постиженията на децата се извършва и чрез допълнителни форми като се осъществява индивидуално проследяване на постежението на детето.

Диагностиката на децата от подготвителните групи – 6 г. за училище в края на учебната година се извършва чрез тестовете за диагностика на готовността на децата за училище в учебните помагала по време на допълнителните форми за работа с децата.

Постиженията на децата се отразяват в **детско портфолио**.

4. Механизъм на взаимодействие между участниците в предучилищно образование

Предучилищната възраст е ценен и значим период в живота на човека. Авторитети за детето в тази възраст са възрастните /учители, родители, семейна общност/, които оказват съдействие и подкрепа на детето в този процес. В резултат на сътрудничество между учителя и родителя, детето получава най-необходимата и ценна подкрепа за неговото пълноценно цялостно развитие.

Форми на сътрудничество и взаимодействие между детска градина „Калина“ и родителите/семейната общност

Взаимодействието се основава на взаимно доверие и сътрудничество, между родителите на всяко дете и екипа на детската градина. Сътрудничеството с тях се постига на две нива:

- ✓ на ниво групата – във форма на родителски актив, комитет и т.н.
- ✓ на ниво детската градина – във форма на Обществен съвет, настоятелство.

4.1. Форми на сътрудничество на ниво група

Формите на сътрудничество между детската градина и семейството са обединени в две групи: индивидуални и групови.

4.1.1. Индивидуални форми за взаимодействие и сътрудничество с родителите:

- ✓ **Индивидуален разговор** (среща) между учителя и родителя, който са провежда, съгласно утвърдения от директора график за консултации или в удобно време за учителя и родителя. Детският учител би трябвало да предложи на родителя време, в което няма деца в групата (сутрешните часове или късния след обяд) или в групата е осигурено присъствие на друго лице от детската градина при наложителна причина. По този начин педагогът не нарушава правата на децата и неглижира своите задължения по длъжностната характеристика, правилника за вътрешния трудов ред и осигурява защитеност на децата в групата. По време на първата среща родителите трябва да запознаят учителя с особеностите на тяхното дете, да поговорят открито за техните страхове и очаквания от детската градина.
- ✓ **Информативни разговори** с цел запознаване на родителя с резултатите от предучилищното образование. Провеждат се периодично, но в началото и края на учебната година са задължителни.
- ✓ **Рутинни разговори** с цел информиране на родителя за промените в детското развитие и поведение, както и за придобитите умения по отделните образователни направления. Провеждат се в различни времеви интервали: ежедневни, седмични или месечни.

- ✓ **Индивидуални консултации** се провеждат по инициатива на учителя или по инициатива на родителя, съгласно графика утвърден от директора за консултации на/с родителите:
  - По инициатива на учителя, ако учителят трябва да сподели наблюдавани затруднения, които изискват намесата на външен експерт - специалист, учителят трябва да обясни това на родителите, зачитайки и уважавайки личността на детето и родителя. Да подскаже варианти за вземане на решение, което засяга бъдещо развитие на неговото дете.
  - По инициатива на родителя, когато родителят среща затруднения при отглеждането, възпитанието или с цел оказване на помощ в процеса на обучение. В тези случаи е необходимо учителят да насочи родителя към специалист или самият той да насочи родителят към работещи стратегии за подкрепа на детето.
- ✓ **Други индивидуални форми**:
  - Устни съобщения: телефонно обаждане, скайп разговор, месинджър;
  - Писмени електронни съобщение: e-mail, sms по мобилен телефон, лично съобщение във фейсбук на групата и други. Използват се зависимост от ежедневните събития и извънредни ситуации, при провеждане на празници и развлечения, екскурзии, общи събрания и др., събития в детската градина или извън нея, в случай че възникнат ситуации, в които учителят е необходимо да използва бърза, масова информативна форма за свръзка;
  - Работа от разстояние чрез електронни платформи при извънредни ситуации, подкрепа на по-дълго отсъстващо дете за ЗПО или карантиниране чрез споделяне на електронни ресурси на родителя;
  - Предоставяне на материали за работата вкъщи за деца, чиито родители не разполагат с дигитални източници за информираност.

4.1.2.Групови форми за взаимодействие и сътрудничество с родителите:

✓ **Родителската среща** – традиционната и най-популярна групова форма. Създаването на сплотена група от родители, които да се включат в живота на групата, допринася за реализирането на целите и дейностите на детската градина. Позитивното въвличане на родителите като участници и партньори, подпомага реализирането на програмната система на детската градина. Преди началото на учебната година, във всяка група на детската градина се организира родителска среща, на която се представя обосновката и плана за взаимодействие и сътрудничество с родителите на групата за учебната година. Координират се очакванията на родителите и на екипа на групата. Избира се инициативен комитет на родителите. Определят се неговите функции, работните отношения и начина на комуникация с екипа на групата. Родителите се запознават срещу подпис с документите на детската градина по които имат отношение. Родителските срещи през учебната година могат да се планират, според потребностите и желанията на родителите, но те са най-малко четири на брой за една учебна година. За всяка родителска среща се води протокол и се съхранява в папката за взаимодействие и сътрудничество с родителите. Родителските срещи в съдържателен аспект, трябва да бъдат тематични, съобразени с актуални за възрастта проблеми. Темите на срещи се представят пред родителите чрез презентации, подготвени от учителите.

✓ **Тренинг с родители.** Той е интерактивна форма на комуникация, върху основата на диалогичното общуване между учителя и участващите в тренинга - родители. Опитът показва, че лекционната форма с нейния монологичен вариант може да повиши информираността на родителите по различни въпроси, но не предизвиква достатъчно мощен заряд, който да инициира, стимулира и регулира краткосрочна интензивна личностна промяна, така както се постига чрез тренинга. Родителите чрез тази форма на взаимодействие могат да осъзнаят, да „разчупят" традиционните си

убеждения и вярвания за домашното възпитание и за взаимоотношенията между родители и деца; между хората; да овладеят нови социални умения; да променят ценностната си ориентация и да се обогатят.

✓ **Споделяне на подходящи материали на страницата на детската група с тематична насоченост за образование и възпитание на децата –** педагогизиране на родителя : „ Електронна детска градина за родителя“; препратки към сайтове за образование и други.

✓ **Включването на родителите в живота на групата**: Включването на родителите в живота на детето в детската група е изключително важна форма на сътрудничество между детската градина и семейството. Обикновено родителите присъстват на открити ситуации и режимни моменти, на тържества, празници и състезания. Във всяка група на детската градина се изработват планове за взаимодействие и сътрудничество с родителите. В тях се планират поне две инициативи за почистване на дворните пространства и облагородяване на детската площадка на групата. Други инициативи са: пикник/спортен празник/здравен празник във време удобно за родителите с образователен характер; различни празници и тържества, в които родителите да вземат участие. Необходимо е на родителите да им се предостави възможност да участват, както в съставянето на плана, така и при неговата подготовка и реализация. По този начин ще могат да се включат по-голяма част от родители, според техните индивидуални нагласи, способности (организаторски, изпълнителски, музикални, кулинарни, естетически и др.), и възможности (финансови или чрез труд). Родителите могат да участват и в образователния процес провеждан в детската градина чрез включването им в основните и допълнителни форми на работа в детската градина. Всеки родител от групата е ценен с неговата личност и професионална реализация, затова по предварително договаряне с учителите, той може да проведе педагогическа ситуация с децата чрез подкрепата на учителя.

4.1.3. Други форми за взаимодействие и сътрудничество с родителите:

- ✓ **Главно табло на детската градина**: поставя се информация за менюто в ДГ; заповедта за пропускателен режим, информация за предстоящи мероприятия, график за консултации, режим на работно време и други;
- ✓ **Информационно табло на детската група:** седмично разпределение; образователния материал за седмицата; детската продуктивна дейност, изучавания материал – стихотворения, текст на песни; правилата на групата; детския етичен кодекс; образователна/здравна информация, важни събития в/вън от детската градина; статии или материали във връзка с детското развитие; новини от живота в детската градина - награди на деца от групата или на групата; и др. При въведен противоепидемичен режим тази информация се споделя в затворената група на фейсбук.

Сайт на детската градина - http://kalina-trqvna.com**,** на който се качват правилниците на детската градина, стратегията, годишния план, седмичите разпределения на групите, програмната система, отчетите за касовото изпълнение на бюджета и др.

- ✓ **Фейсбук на групата от затворен тип;**
- ✓ **Портфолио на детската група и др.**

Взаимодействието и сътрудничеството с родителите се извършва, съгласно годишен план за взаимодействие и сътрудничество с родителите на групата, който се разписва от учителите в срок до 25.09. на база на тази програмна система и се утвърждава от директора.

4.2. Форми на сътрудничество на ниво детска градина

4.2.1. Обществен съвет: Общественият съвет се създава съгласно ЗПУО/ чл.265/ и е орган за подпомагане на развитието на детската градина и за граждански контрол на нейното управление. Членовете на обществения съвет се определят за срок не по-дълъг от три години/чл.266 ал.5 от ЗПУО /. Състои се от нечетен брой членове и включва един представител на финансиращия орган и най-малко трима представители на родителите на деца от детската градина /чл.266 ал.1 от ЗПУО/ Представителите на родителите се излъчват на събрание на родителите, свикано от директора на детската градина. На събранието се определя броят на представителите на родителите и се избират и резервни членове на обществения съвет. /чл.266 ал.2 от ЗПУО/. Общественият съвет се свиква на заседание най-малко 4 пъти годишно, като задължително провежда заседание в началото на учебната година /чл.267 ал.1 от ЗПУО. Функциите на общественият съвет са разписани в чл.269 от ЗПУО и Правилник за създаването, устройството и дейността на обществените съвети към детските градини и училищата, обн. – ДВ, бр.75 от 27.09.2016 г.

В ДГ „Калина“ е конституиран Обществен съвет при спазване на Правилника за създаването, устройството и дейността на обществените съвети към детските градини и училищата. Директорът на ДГ определя със заповед поименният състав. За всяко заседание се води протокол от определеното със заповед технически лице.

4.2.2. **Училищно настоятелство:** УН на ДГ „Калина“ е регистрирано като НПО през 2006 г. Училищните настоятели се включват активно в инициативите подкрепящи децата и дейностите на детската градина.